

ตัวชี้วัด วัยผู้สูงอายุ ปี ๒๕๖๐

การดำเนินงาน Long Term Care เพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุจังหวัดนนทบุรี

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนนทบุรี

ตัวชี้วัดที่ ๑ ร้อยละ ๕๐ ของตำบลมีระบบการส่งเสริมสุขภาพดูแลผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส ในการดูแลระยะยาว(Long term Care)ผ่านเกณฑ์

มีระบบการส่งเสริมสุขภาพดูแลผู้สูงอายุระยะยาว (Long Term Care) ผ่านเกณฑ์ หมายถึง มีการดำเนินงานครบองค์ประกอบ ๗ ข้อ ดังนี้

๑. มีระบบการประเมินคัดกรองปัญหาสุขภาพ และมีข้อมูลผู้สูงอายุที่จำเป็นต้องได้รับการดูแลช่วยเหลือระยะยาว
๒. มีชมรมผู้สูงอายุผ่านเกณฑ์ชมรมผู้สูงอายุคุณภาพ
๓. มีผู้จัดการการดูแลผู้สูงอายุ(Care manager) ผู้ดูแลผู้สูงอายุ (Care giver) หรืออาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ
๔. มีบริการการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุที่บ้านที่มีคุณภาพ (Home Health Care) จากสถานบริการสู่ชุมชน โดยบุคลากรสาธารณสุขและทีมสหสาขาวิชาชีพ
๕. มีบริการส่งเสริมป้องกันทันตสุขภาพในระดับตำบล
๖. มีระบบการดูแลผู้สูงอายุ กลุ่มติดบ้าน กลุ่มติดเตียง โดยท้องถิ่น ชุมชน มีส่วนร่วมและมีแผนการดูแลผู้สูงอายุรายบุคคล (Care plan)
๗. มีคณะกรรมการบริหารจัดการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงในชุมชน หรืออนุกรรมการกองทุน LTC ตำบล

หมายเหตุ : ผ่านเกณฑ์ หมายถึง ผ่านองค์ประกอบทุกข้อ

- ชมรมผู้สูงอายุที่ผ่านเกณฑ์ชมรมผู้สูงอายุคุณภาพ หมายถึง ชมรมผู้สูงอายุที่อยู่ในพื้นที่ตำบล Long Term Care และผ่านเกณฑ์ชมรมผู้สูงอายุคุณภาพ
- มีบริการส่งเสริมป้องกันทันตสุขภาพในระดับตำบล หมายถึง มีการจัดบริการป้องกันโรคในช่องปากตามชุดสิทธิประโยชน์ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล หรือ สนับสนุนการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปากในชมรมผู้สูงอายุที่ดำเนินการโดยแกนนำชมรมผู้สูงอายุหรือ อสม.
- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสมัครใจเข้าร่วมระบบการดูแลระยะยาวด้านสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงในระบบหลักประกันสุขภาพกับ สปสช.เขต
- กลุ่มเป้าหมาย: ดำเนินการทุก ทุกอำเภอ

ตัวชี้วัดที่ ๒. ร้อยละ ๖๐ ของ Healthy Ageing .ในผู้สูงอายุ

Healthy Ageing หมายถึง ผู้สูงอายุกลุ่มที่ช่วยเหลือตนเองได้ในการดำเนินกิจวัตรประจำวัน (Independent) ซึ่งวัดได้จากการแบ่งตามกลุ่มศักยภาพ โดยใช้ผลการคัดกรองสมรรถนะเพื่อการดูแล ด้วยเครื่องมือ Activity of Daily Living (ADL) ซึ่งเมื่อประเมินแล้ว จะหมายถึงกลุ่มที่มีคะแนนมากกว่าหรือเท่ากับ ๑๒ คะแนน

การคัดกรอง/ประเมินผู้สูงอายุ หมายถึง การคัดกรองและประเมินสุขภาพผู้สูงอายุรายละเอียดการคัดกรอง/ประเมิน เป็นไปตามแนวทาง “คู่มือการคัดกรอง/ประเมินผู้สูงอายุ” กระทรวงสาธารณสุข ซึ่งได้ดำเนินการถ่ายทอดไปยัง Aging manager และผู้ปฏิบัติระดับเขต, จังหวัด, อำเภอ, ตำบล ตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๕๗ ในประเด็น

- คัดกรองปัญหาสำคัญและโรคที่พบบ่อยในผู้สูงอายุ
- คัดกรองกลุ่ม Geriatric Syndromes
- ประเมินสมรรถนะผู้สูงอายุเพื่อการดูแล

ประชากรกลุ่มเป้าหมาย : ผู้สูงอายุทุกคน (ผู้ที่มีอายุ ๖๐ ปี บริบูรณ์ขึ้นไป) ที่ได้รับการคัดกรอง/ประเมินสมรรถนะเพื่อการดูแลด้วย Activity of Daily Living (ADL)

๑. ร้อยละ ๑๐๐ ของผู้สูงอายุได้รับการคัดกรอง ADL

๒. ผู้สูงอายุกลุ่ม ๑ ได้รับการคัดกรอง/ประเมินสุขภาพโรคที่พบบ่อย/ Geriatric Syndromes อย่างน้อย ร้อยละ ๖๐

๓. และผู้สูงอายุกลุ่ม ๒,๓ ได้รับการคัดกรอง/ประเมินสุขภาพทั้งร่างกาย จิตใจ ความจำเป็นในการดูแลระยะยาว ด้านสิ่งแวดล้อมและเศรษฐกิจสำหรับผู้สูงอายุ และ Geriatric Syndromes ร้อยละ ๑๐๐ (เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำ Care Plan)

๔. จำนวนสถานบริการสาธารณสุข (รพชและรพต) มีการจัดระบบบริการการดูแลผู้สูงอายุที่ครบวงจร

วิธีการจัดเก็บข้อมูล

- ๑) ฐานข้อมูลการคัดกรอง/ประเมินสุขภาพผู้สูงอายุ (:นันทบุรี บันทึกใน Special pp)
- ๒) สรุปผลการประเมิน ADL ผู้สูงอายุในพื้นที่อำเภอ ตำบล หมู่บ้านฯ
- ๓) การจัดเก็บ รวบรวม ติดตามผล โดยสสจ.นันทบุรี ผ่านฐานข้อมูล ๔๓ แฟ้ม

เกณฑ์ประเมินอำเภอสุขภาพดี ๘๐ ปี ยังแจ้ว ประกอบด้วย

ร้อยละ ๓๐ ของผู้สูงอายุมีมาตรฐานสุขภาพที่พึงประสงค์

มีตำบลดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาวผ่านเกณฑ์อย่างน้อยร้อยละ ๒๐

มีวัดส่งเสริมสุขภาพผ่านเกณฑ์ระดับพื้นฐานอย่างน้อยร้อยละ ๒๐

เกณฑ์ผู้สูงอายุมีมาตรฐานสุขภาพที่พึงประสงค์ (กรมอนามัย) หมายถึง ผู้สูงอายุผ่านการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานสุขภาพที่พึงประสงค์ ๕ ข้อ ดังนี้

๑. มีสุขภาพดีทั้งด้านร่างกายและจิตใจ
๒. มีพื้นที่ใช้งานได้อย่างน้อย ๒๐ ซี โดยมีพื้นที่ ๔ คูสับ
๓. มีดัชนีมวลกายอยู่ในเกณฑ์ปกติ/หรือรอบเอวอยู่ในเกณฑ์ปกติ
๔. ผู้สูงอายุสามารถช่วยเหลือตัวเองและผู้อื่นได้ตามอัตภาพ
๕. ออกกำลังกายอย่างน้อยสัปดาห์ละ ๓ วัน ครั้งละ ๑๕-๓๐ นาที

เกณฑ์วัดส่งเสริมสุขภาพผ่านเกณฑ์ระดับพื้นฐาน หมายถึง ผ่านเกณฑ์ระดับพื้นฐาน จำนวน ๑๘ ข้อ ตามองค์ประกอบ

๑. สะอาด ร่มรื่น
๒. สงบ ร่มเย็น
๓. สุขภาพ ร่วมสร้าง
๔. ศิลปะ ร่วมจิต
๕. ชาวประชา ร่วมพัฒนา

● **ร่างภารกิจรพ.สต.**

๑. ประเมินพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ในผู้สูงอายุ
๒. ดำเนินการคัดกรองผู้สูงอายุ ออกเป็น ๓ กลุ่มด้วยADL
  - กลุ่ม ๑ คะแนนADL ๑๒ คะแนนขึ้นไป : สนับสนุนการเข้าร่วมกิจกรรมชมรมผู้สูงอายุ/ชุมชน
  - กลุ่ม ๒ คะแนนADL ๕-๑๑ คะแนน : จัดบริการรองรับและช่วยเหลือ
  - กลุ่ม ๓ คะแนนADL ๐-๔ คะแนน : ป้องกัน อุบัติเหตุ ภาวะแทรกซ้อนและความพิการ
๓. ดำเนินการคัดกรองโรคและอาการสูงอายุ(Geriatric syndromes) โดยแบบคัดกรองของกรมการแพทย์
๔. ดำเนินการLTCการเชื่อมโยงกับหมอครอบครัว โดยมีบริการการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุที่บ้านที่มีคุณภาพ (Home Health Care)
๕. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สูงอายุ ครอบครัวชุมชน และท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการดูแลผู้สูงอายุ
๖. สนับสนุนการจัดกิจกรรมของชมรมผู้สูงอายุในตำบล
๗. สนับสนุนการจัดตั้งและดำเนินงานการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงในศูนย์ Dare Care .ของตำบล โดยประสานงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

● **ร่างภารกิจ รพช.**

๑. จัดระบบบริการผู้สูงอายุที่มีศักยภาพและสามารถเข้าถึงได้อย่างสะดวกและทั่วถึง - จัดบริการคลินิกผู้สูงอายุที่มีคุณภาพได้มาตรฐานในสถานบริการทุกระดับตามมาตรฐานของกรมการแพทย์
  - พัฒนาระบบบริการสุขภาพที่มีคุณภาพเชื่อมโยงจากสถานบริการสู่ชุมชนบริการส่งเสริมสุขภาพป้องกันโรคดูแลรักษาและฟื้นฟูที่มีประสิทธิภาพ
๒. ดำเนินการคัดกรองผู้สูงอายุ ออกเป็น ๓ กลุ่มด้วยADL
  - กลุ่ม ๑ คะแนนADL ๑๒ คะแนนขึ้นไป : สนับสนุนการเข้าร่วมกิจกรรมชมรมผู้สูงอายุ/ชุมชน
  - กลุ่ม ๒ คะแนนADL ๕-๑๑ คะแนน : จัดบริการรองรับและช่วยเหลือ
  - กลุ่ม ๓ คะแนนADL ๐-๔ คะแนน : ป้องกัน อุบัติเหตุ ภาวะแทรกซ้อนและความพิการ
๓. ดำเนินการคัดกรองโรคและอาการสูงอายุ(Geriatric syndromes) โดยแบบคัดกรองของกรมการแพทย์
๔. ดำเนินการLTCเชื่อมโยงกับหมอครอบครัวโดยมีบริการการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุที่บ้านที่มีคุณภาพ (Home Health Care)
๕. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สูงอายุ ครอบครัวชุมชน และท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการดูแลผู้สูงอายุ
- ๖ สนับสนุนการจัดกิจกรรมของชมรมผู้สูงอายุในตำบล
- ๗.จัดอบรมผู้ดูแลผู้สูงอายุ (Care giver) หรืออาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุให้ครอบคลุม (CG ๑ คน : ผู้สูงอายุ ๕-

๑๐ คน)

๘. สนับสนุนการจัดตั้งและดำเนินการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงในศูนย์ Dare Care .ของตำบลโดยประสานงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

● **ร่างภารกิจ รพศ.**

๑. เป็นแม่ข่ายในการจัดระบบบริการผู้สูงอายุที่มีศักยภาพและสามารถเข้าถึงได้อย่างสะดวกและทั่วถึง - จัดบริการคลินิกสำหรับผู้สูงอายุที่มีคุณภาพเพื่อรองรับการส่งต่อจากเครือข่าย รพสต. และรพช. ที่ได้มาตรฐานตามมาตรฐานของกรมการแพทย์
  - ขยายการจัดบริการเพื่อรองรับการส่งต่อจากเครือข่ายสำหรับอาการสูงอายุ เรื่อง “ภาวะหกล้ม”
  - พัฒนาระบบบริการสุขภาพที่มีคุณภาพเชื่อมโยงจากสถานบริการสู่ชุมชนบริการส่งเสริมสุขภาพป้องกันโรคดูแลรักษาและฟื้นฟูที่มีประสิทธิภาพ
๒. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สูงอายุ ครอบครัวชุมชน และท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการดูแลผู้สูงอายุ
๓. จัดอบรม ผู้ดูแลผู้สูงอายุ (Care giver) หรืออาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุให้ครอบคลุม (CG ๑ คน : ผู้สูงอายุ ๕-๑๐ คน)

● **ร่างภารกิจสสอ.**

๑. ควบคุม/กำกับ การดำเนินงาน (Long term Care) ตามมาตรฐานกรมอนามัย
๒. ส่งเสริม/สนับสนุนการดำเนินการ วัดส่งเสริมสุขภาพ และอำเภอ ๘๐ ปี ยังแจ้วอย่างต่อเนื่อง
๓. สนับสนุนการดำเนินงานการดูแลผู้สูงอายุระยะยาว(Long term Care)ของหน่วยบริการเพื่อให้เกิด BestPractices /นวัตกรรมของการดูแลผู้สูงอายุ(ด้านสุขภาพจิต ด้านการส่งเสริมสุขภาพ ด้านการฟื้นฟูสุขภาพ ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อภาวะสุขภาพและป้องกันปัญหาอุปสรรค ฯลฯ)
๔. สนับสนุนการจัดอบรม ผู้ดูแลผู้สูงอายุ (Care giver) หรืออาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุให้ครอบคลุม ร่วมกับ รพศ/รพช
๕. สนับสนุนการจัดตั้งและดำเนินการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงในศูนย์ Dare Care .ของตำบล

● **ร่างภารกิจสสจ.**

๑. ควบคุม/กำกับ/ติดตาม และประเมินผล ให้เกิดการดำเนินงาน (Long term Care) ตามมาตรฐานกรมอนามัย กรมสุขภาพจิต และกรมการแพทย์
๒. ประสานงานและสนับสนุนให้ อปท.จัด Day Care หรือ Day Service
๓. ขับเคลื่อนการดำเนินงานผู้สูงอายุ และPalliative care ให้ได้ตามมาตรฐาน
๔. สนับสนุนการพัฒนางานเพื่อให้เกิดBest Practices /นวัตกรรมของการดูแลผู้สูงอายุ(ด้านสุขภาพจิต ด้านการส่งเสริมสุขภาพ ด้านการฟื้นฟูสุขภาพ ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อภาวะสุขภาพและป้องกันปัญหาอุปสรรค ฯลฯ)